

Παρασκευή 10 Ιουνίου, 2016

Εξειδικευμένο Σεμινάριο

**Αξιολόγηση Ασθενών με Αφασία και παρουσίαση του Boston
Diagnostic Aphasia Examination-SF**

Κατηγορία: Λογοθεραπεία, Λογοπαθολογία, Νευρολογία, Κλινική
Νευροψυχολογία, Αξιολόγηση γλώσσας, Αφασίας

Υπεύθυνος

Σεμιναρίου: Δρ Λάμπρος Μεσσήνης

Κλινικός Νευροψυχολόγος

Ιατρείο Μνήμης – Νευροψυχολογίας

Νευρολογική Κλινική

Ιατρική Σχολή

Πανεπιστημίου Πατρών

Εισηγητές:

Λάμπρος Μεσσήνης

Ελεάννα Βιρβιδάκη

Χριστίνα Γκ. Πολίτη

Σε ποιούς απευθύνεται:

Το σεμινάριο απευθύνεται σε επαγγελματίες λογοθεραπευτές – λογοπαθολόγους, φοιτητές λογοθεραπείας, επαγγελματίες ψυχολόγους, φοιτητές νευροψυχολογίας ή κλινικής ψυχολογίας, φυσικοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, νευρολόγους.

Σκοπός: Η αξιολόγηση της γλωσσικής λειτουργίας αποτελεί ένα βασικό στοιχείο της κάθε εκτίμησης ατόμων με εγκεφαλική δυσλειτουργία. Το Εθνικό Ινστιτούτο Υγείας των ΗΠΑ εκτιμά ότι περίπου 85.000 νέες περιπτώσεις αφασίας προκύπτουν κάθε χρόνο και ότι περισσότεροι από 5 εκατομμύρια άνθρωποι, παγκοσμίως προσβάλλονται από κάποια μορφή αφασίας. Ο όρος αφασία, με την ευρύτερη έννοιά του αναφέρεται στην απώλεια ή στην έκπτωση των προσληπτικών ή εκφραστικών γλωσσικών δεξιοτήτων ως αποτέλεσμα εγκεφαλικής βλάβης. Η αφασία επηρεάζει την σωστή χρήση των λέξεων και των εννοιών τους, την δημιουργία γραμματικώς ορθών προτάσεων (σύνταξη), την ικανότητα κατανόησης, την γραπτή έκφραση και την ανάγνωση.

Στην Ελλάδα, παρά τις πολύτιμες προσπάθειες κλινικών νευροψυχολόγων και λογοπαθολόγων – λογοθεραπευτών, δεν υπάρχουν ακόμη εμπορικά διαθέσιμα εργαλεία για την αξιολόγηση των γλωσσικών και γνωστικών ικανοτήτων, με ελάχιστες εξαιρέσεις. Με την σκέψη αυτή η επιστημονική ομάδα του Ιατρείου Μνήμης – Νευροψυχολογίας, της Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Πατρών αποφάσισε να προσαρμόσει στην Ελληνική γλώσσα ένα ευρέως γνωστό εργαλείο για την αξιολόγηση της παθολογικής γλωσσικής λειτουργίας – αφασίας, με κοινή χρήση από Νευρολόγους, Κλινικούς Νευροψυχολόγους και Λογοπαθολόγους-Λογοθεραπευτές. Το εργαλείο αυτό είναι γνωστό ως ***Boston Diagnostic Aphasia Examination – BDAE-SF***, (Goodglass, Kaplan & Baressi, 2001) ή στην Ελληνική προσαρμογή του ως ***Διαγνωστική Εξέταση της Βοστώνης για την Αφασία – ΔΕΒΑ-ΣΜ*** (Μεσσήνης, Παναγέα, Καστελλάκης & Παπαθανασόπουλος, 2013).

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εμπλουτίσουν οι σπουδαστές και επαγγελματίες υγείας τις γνώσεις τους σχετικά με την αξιολόγηση αφασικών ασθενών. Παράλληλα, θα διεξαχθεί ειδική εκπαίδευση στον τρόπο χορήγησης και ερμηνείας της ***Διαγνωστικής Εξέτασης της Βοστώνης για την Αφασία – ΔΕΒΑ***.

Μετά το πέρας του σεμιναρίου οι σπουδαστές θα είναι σε θέση να εξηγούν τις αιτίες των αφασικών συνδρόμων, να αναγνωρίζουν και ταυτόχρονα να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά τους από άλλες παθήσεις, να κάνουν σωστή χρήση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της ΔΕΒΑ-ΣΜ, και να γνωρίζουν πως θα προσεγγίσουν τους ασθενείς με αφασία και ποιες είναι οι ανάγκες τους,

A Ενότητα

12:15 - 12:45 Εγγραφές

12.45

Α. Μεσσήνης, Ε. Βιρβιδάκη & Χ. Πολίτη

Σύντομοι Χαιρετισμοί

13.00 – 13.45

Ε Βιρβιδάκη

Αφασία: Διαφοροδιαγνωστικά χαρακτηριστικά και αρχές αξιολόγησης

13.45 – 14.30

Α. Μεσσήνης

Νευρογνωσιακή αξιολόγηση αφασικών ασθενών μετά από Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο

Σύντομο Διάλειμμα 14.30 -14.45

14.45 – 15.45

Χ. Γκ. Πολίτη

Παρουσίαση του Boston Diagnostic Aphasia Examination – BDAE-SF (Ελληνική προσαρμογή, γνωστή ως Διαγνωστική Εξέταση της Βοστώνης για την Αφασία – ΔΕΒΑ-ΣΜ)

Σύντομο Διάλειμμα 15.45 -16.00

B Ενότητα (workshop)

16.00 – 17.30

Α. Μεσσήνης, Ε. Βιρβιδάκη, Χ. Γκ. Πολίτη

Εκπαίδευση στην χορήγηση και ερμηνεία της Διαγνωστικής Εξέτασης της Βοστώνης για την Αφασία – ΣΜ, με την παρουσίαση κλινικής περίπτωσης

Για την δεύτερη ενότητα θα ήταν χρήσιμο οι συμμετέχοντες να έχουν προμηθευτεί τη «Διαγνωστική Εξέταση της Βοστώνης για την Αφασία- ΣΜ» από τις εκδόσεις Γκότσης

Κόστος: 10 ευρώ (φοιτητές Aegean)

25 ευρώ (φοιτητές εκτός Aegean)

40 ευρώ (επαγγελματίες)

Στο κόστος του σεμιναρίου περιλαμβάνονται:

Βεβαίωση παρακολούθησης

Καφές στα διαλείμματα

Σύντομο Βιογραφικό των Εισηγητών

Λάμπρος Μεσσήνης

Είναι κάτοχος Διδακτορικού και Μεταπτυχιακού Διπλώματος με εξειδίκευση στην Κλινική Ψυχολογία Υγείας και Κλινική Νευροψυχολογία από το RAU - University of Johannesburg, με «άριστα - cum laude». Επίσης από το 2014 πραγματοποιεί δεύτερη Διδακτορική διατριβή στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών, με αντικείμενο εξειδίκευσης την νευροψυχολογία, γνωστική αποκατάσταση και λειτουργική νευροαπεικόνιση SPECT. Από το 1997 έχει συνεχή αζιόλογη παρουσία στον κλινικό - επαγγελματικό χώρο της Κλινικής Νευροψυχολογίας σε διάφορα κλινικά πλαίσια (Κλινική Συμπεριφορικής Ιατρικής του University of Johannesburg, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πάτρας στην Νευρολογική και Ψυχιατρική κλινική, και Ιδιωτική κλινική άσκηση επαγγέλματος). Έχει παράλληλα αναπτύξει σημαντική ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, με πάνω από 70 δημοσιεύσεις σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά με υψηλόν βαθμού εμβέλειας και πάνω από 320 αναφορές/citations στο έργο αυτό μέσω PUBMED/MEDLINE και SCOPUS, επιμέλεια και συγγραφή 12 βιβλίων, σταθμίσεις μεγάλης σειράς νευροψυχολογικών δοκιμασιών και πάνω από 130 ανακοινώσεις σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια. Έχει διδάξει σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα - Πανεπιστήμια (Ψυχιατρική και Νευρολογική κλινική, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Πατρών, Τμήμα Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης, Ανωτάτη Σχολή Αξιοματικών Νοσηλευτικής, Ανωτάτη Σχολή Αξιοματικών Ελληνικής Αστυνομίας) και από το 1998 μέχρι το 2014 δίδασκε διάφορα μαθήματα όπως κλινική νευροψυχολογία, συμπεριφορική νευρολογία, ψυχοπαθολογία, γνωστική αποκατάσταση κ.α στο Τμήμα Λογοθεραπείας του ΤΕΙ Πατρών, πλέον Δυτικής Ελλάδας (ως Επιστ. Συνεργ. με προσόντα Επίκουρου καθηγητή). Από το ακαδημαϊκό έτος 2015 -2016 συμμετέχει στο εξειδικευμένο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα λογοθεραπείας του ΤΕΙ Ηπείρου ως Επισκέπτης καθηγητής. Από το 2003, εργάζεται στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Πάτρας ως Κλινικός Νευροψυχολόγος, στην Νευρολογική και Ψυχιατρική κλινική, όπου ανέπτυξε το Νευροψυχολογικό εργαστήριο της Ψυχιατρικής κλινικής και το Ιατρείο Μνήμης – Νευροψυχολογίας της Νευρολογικής κλινικής. Τα ερευνητικά και κλινικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στα πεδία της κλινικής νευροψυχολογικής αξιολόγησης, συμπεριφορικής νευρολογίας, γνωστικής αποκατάστασης και ψυχοπαθολογίας.

Η Ελεάννα Βιρβιδάκη γεννήθηκε το 1976 και μεγάλωσε στην Αθήνα. Το 1994 ξεκίνησε τον κύκλο των σπουδών της στην Βοστώνη των Ηνωμένων Πολιτειών με προπτυχιακές σπουδές προς μία ιατρική κατεύθυνση και συνέχισε με μεταπτυχιακές σπουδές στην Παθολογία Λόγου και Ομιλίας από το Boston University (MSc). Το 2001 ολοκλήρωσε την εξειδίκευσή της με την απόκτηση του διπλώματος της κλινικής επάρκειας (Certificate of Clinical Competence) στην

Παθολογία Λόγου και Ομιλίας από την Αμερικάνικη Ένωση Λογοπαθολόγων και Ακοολόγων (ASHA), της οποίας παραμένει ενεργό μέλος έως και σήμερα. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και πριν την επιστροφή της στην Ελλάδα, εργάστηκε ως υπεύθυνη λογοθεραπεύτρια σε μονάδα αποκατάστασης επίκτητων νευρογενών διαταραχών επικοινωνίας και κατάποσης στο νοσοκομείο αποκατάστασης Healthsouth Rehabilitation Center. Το 2003 επέστρεψε στην Αθήνα όπου συνεργάστηκε επί σειρά ετών με το Ιατρικό Κέντρο Αθηνών και την Μονάδα Αγγειακών Εγκεφαλικών Επεισοδίων του Νοσοκομείου Αλεξάνδρα. Από τα τέλη του 2009, λειτουργεί το ιδιωτικό της γραφείο στα Ιωάννινα. Μεταξύ του 2009-2014 επιτέλεσε το διδακτικό της έργο στη σχολή λογοθεραπείας των Τ.Ε.Ι. Ηπείρου ως έμμισθη συνεργάτης. Έχει συμμετάσχει με πολυάριθμες ανακοινώσεις ως εισηγήτρια και συντονίστρια σε διαλέξεις και στρογγυλές τράπεζες σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, σε θέματα αξιολόγησης και αποκατάστασης νευρογενών διαταραχών επικοινωνίας και σίτισης-κατάποσης (δυσφαγίας). Ανέλαβε και έφερε εις πέρας, την μετάφραση και επιμέλεια τριών βιβλίων με αντικείμενο τις διαγνωστικές προσεγγίσεις στη λογοπαθολογία, τη κλινική διαχείριση των διαταραχών σίτισης-κατάποσης σε παιδιά και ενήλικες και την κατανόηση των διαταραχών φωνής. Σήμερα είναι πανεπιστημιακή υπότροφος του τμήματος λογοθεραπείας του ΤΕΙ Ηπείρου και υποψήφια διδάκτωρ της Ιατρικής Σχολής Ιωαννίνων με αντικείμενο τη δυσφαγία στα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια.

Χριστίνα Γκ. Πολίτη

Η Πολίτη – Γκ. Χριστίνα είναι Αριστούχος πτυχιούχος του τμήματος **Λογοθεραπείας Πατρών** και φοιτήτρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) «Επιστήμες Αποκατάστασης – Rehabilitation Sciences». Η επαγγελματική της πορεία συμπεριλαμβάνει συνεργασία με το Κέντρο Αποκατάστασης Αποθεραπείας “η Αναγέννηση” – Θεσσαλονίκη ενώ σήμερα εργάζεται ως εξωτερικός συνεργάτης του Κέντρου Αποκατάστασης Αποθεραπείας “ΟΛΥΜΠΙΟΝ” όπου παρέχει υπηρεσίες **λογοθεραπείας** σε ενήλικες με προβλήματα λόγου, ομιλίας, φωνής και κατάποσης. Είναι επίσης Επιστημονικός Υπεύθυνος του Κέντρου ΛΟΓΟΚΑΤΑΠΟΣΗ - Πάτρα. Έχει ειδικευτεί στην διάγνωση και θεραπεία διαταραχών λόγου, ομιλίας και **κατάποσης** σε ενήλικες. Επιπλέον συνεργάζεται με Διαγνωστικά, Θεραπευτικά και Ακτινολογικά Κέντρα (βιντεοακτινοσκοπική εξέταση κατάποσης) κάνοντας διάγνωση και θεραπεία σε παιδιά και ενήλικες με διαταραχές λόγου, ομιλίας, φωνής και κατάποσης. Η ερευνητική και συγγραφική της δραστηριότητα συμπεριλαμβάνει δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Έχει συμμετάσχει σε πολλά σεμινάρια σε Ελλάδα και εξωτερικό σχετικά με την αποκατάσταση λόγου-ομιλίας-κατάποσης σε ενήλικες μετά από εγκεφαλικά επεισόδια, κρανιοεγκεφαλικές κακώσεις και άλλες νευρολογικές παθήσεις. Τέλος, έχει προσφέρει εθελοντικά τις κλινικές τις υπηρεσίες στην Μονάδα Νευρομυϊκών Παθήσεων της Νευρολογικής Κλινικής και το

Ιατρείο Μνήμης – Νευροψυχολογίας της Νευρολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Πατρών. Πρόσφατα, συμμετείχε ως εκπαιδύτρια στο Workshop για την επάρκεια στη χορήγηση και βαθμολόγηση της Διαγνωστικής Εξέτασης της Βοστώνης για την Αφασία – ΔΕΒΑ-ΣΜ